Mus. Fr.
480

111139054

Fr
480-1
4°

Scalantoja

11139054

<36621589440015

<36621589440015

Bayer. Staatsbibliothek

SUOMEN KANSAN LAULANTOJA

PIANOLLA SOITETTAVIA.

I.

33 = B

11139654

111139054

111139654

111139054

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran

Toimituksia.

15 Osa.

SUOMEN KANSAN LAULANTOJA

PIANOLLA SOITETTAVIA.

I.

Helsingissä,

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjapainossa,

1849.

Imprimatur: *C. H. Molander.*

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

Alkulause.

Yleisensä on kansan laulanto vasta nykyisempinä aikoina paremmin arvollensa älytty ja miehiä kohonnut, jotka suurella ahkeruudella sen säveliä ovat ko'onneet ja ilmi tuottaneet. Ei Suomenkaan köyhältä kantelelta hiljattain kokonansa ystäviä ole puuttunut. Moni maamies on kütettävällä hartaudella senki suloisia soitteita kerännyt ja julki saattanut. Nün lütti herra Gottlund vuonna 1831 painetun Otavansa ensimäiseen osaan 20 suomalaista paimen-soittoa, kantelella ja sarvella soitettavia. Kanteletttaren ensimäiseen osaan hankki Lönnrot 43 laulantoa, joista 20 on runo-nuotteja. Toissa vuonna painetun Runoseppänsä kaunisti myös herra Europaeus 10 runolaulannolla. — Kesämatkoiltamme Wiipurin läänissä ja rajan toisella puolen, vuosina 1847 ja 1848, tultün mekin monta mielestämme kaunista laulantoa kuulemaan, ja kirjoitimme net paperille. Erään soittoniekan avulla saimme kirjoittamamme pianolle sovitetuiksi, ja edistyi tämä keräys meiltä muutoinki sikäli, että jo mennä vuonna Joulukuussa saatoimme jommoisenki joukon nimitettyjä laulantoja Suomen Kirjallisuuden Seuralle tarjota. Tutkiessansa löysi kyllä Seura niissä

monta virhiä, niinkuin olikin, mutta päätti net kuitenki ynnä muiden, kirjastossansa löytyvien, käsikirjoittamien laulantoin kanssa parannuksilla painettaviksi, ja sopi myös yhteen, että vastakin vähissä vihkoloissa toisia tämän kaltaisia laulannoita pränttihin toimittaa. — Näin syntyi siis tämä laulanto-kokous, joka niinkuin ensimäinen vihko nyt Yleisön käsihin annetaan.

Koko tämän vihkosen laulannot sovitti vihdoin herra K. Collan toimellisesti nykyiseen pukuunsa ja näki vielä niistä painettaissaki suurta vaivaa, josta kaikesta häntä puolestamme tässä julkisesti kiitämme. Erittäin tulee meidän myös kiitollisuudella mainita herra Paciusta, joka alttiisti on neuvotellut monien näiden laulantoin sovituksessa.

Tämän vihkosen 50:stä laulannosta, joista 20 jälkimäistä ovat runolaulantoja, on 19 ennen painettua, ja useimmat niistä Kantelettaresta lainatut. Ennen painamattomista on taas 8 Lönnrotin lähettämätä. Paanajärven, Suistamon, Suojärven ja Savitaipalen runolaulannot ovat herra Europaeukselta. Herra kappalaisen Grönqvistin Kirjallisuuden Seuralle lähettämistä usiammista laulu-päistä on tähän otettu meidän N:o 10. Herra tohtori Ingmannin antamia ovat N:o 24 ja kolmas runolaulanto, joista jälkimäinen sen mukaan on kirjoitettu, kuin net kolme runoniekkaa Kymäläinen, Makkonen ja Puhakka täällä Helsingissä kuultiin runoa laulavan. — Missä laulannon kotipaikka oli tiettynä, on se myös ilmoitettu; missä se taasen on ilmoittamatta, taikka emme tiedä, mistä laulanto on saatu, taikka taas on itse laulanto niin tuttu lähes koko Suomen niemelle, että mahdotonta on ollut sanoa, miltä paikkakunnalta se alkuansa lienee, ja miltä ei. — Toisintoja tähän on pantu se kuin on tiettyy, kuitenki niin, että päälaulanto aina on etu-kynnessä.

Niitä vasten, jotka laulantojen rinnalla ehkä itse laulutki kokonansa oppia haluaisivat, seuraa tässä myös kaikki niiden laulujen sanat täydellisesti ja erillensä präntättyinä, jotka itseki osaamme. Monelle laulannolle emme tunne enempiä sanoja, kuin net, jotka nuottien alle ovat pantuina. Muutamia vallan joutavia laulusanoja emme kuitenkaan sen veroisina ole pitäneet, että niitä ollenkaan tähän olisimme liittäneet, josta varmaan toivomme ett' ei Yleisö meitä panetelle.

Tämän vihkoisen alkuun liitetyn kuvan on herra Godenhjelm hyvyydestä piiruttanut. Se kuvailee Jääsken pukuun vaatetettua neitiä, ja näyttää tämä vaateparsi olevan mitä vanhan-aikuisempia Suomessa.

Helsingissä 1:nä päiv. Joulukuuta 1849.

A. Reinholm.

11139654

SUOMEN KANSAN

RAUHANNOUDATUS.

F. Lewenstam lith.

11139654

1. LAULUJA.

1.

Moderato.

Länsi Suomesta.

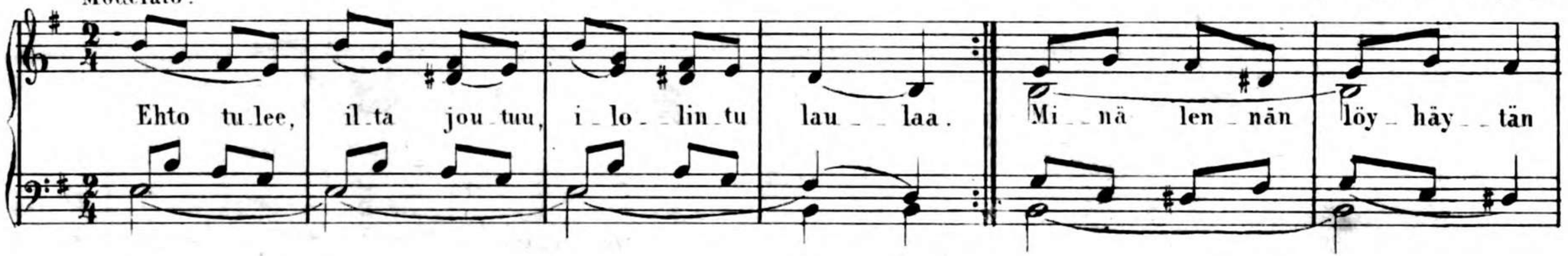

2.

Andantino.

Uudelta kirkolta.

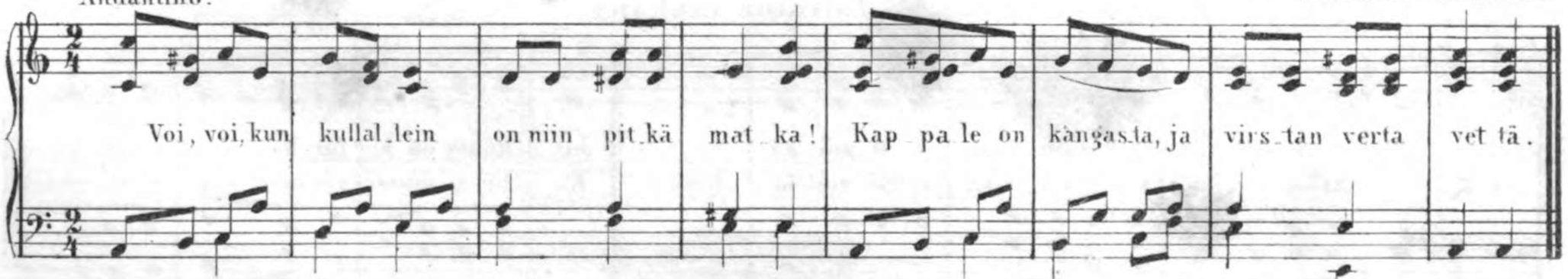

2.

3.

Rannalla itkiä.

Allegretto.

Läksin mi_nä ke_sä_yö_nä käy_mään Sihen lak_soon, kussa kuun_te_lin päi_vää,

Kussa lin_tu_set lau_laa, Metsä kanat_ki_ne pauhaa, Ja mun sy_ä_meni et_si le_po_a ja rauhaa.

4.

Toivoton rakkaus.

Andante espressivo.

Sy_ä mestä ni ra_kastan sua e_li_nai_ka_ni, Jos kohta on_ki tur_ha jo kaikki toi_vo_ni.
Se rakka_u_en ki_pinä, joka syttyi rin_ta_han, Ei tai_a ennen sammua, kun pääsen hauta_han.

5.
Karjalan tyttö.

Allegretto.

1. Minä olen Suomenneito, Suomenkoria kukka; Moni poika minua jo houkutteli hukkaan.
2. Ruusu ei oo kauniimpi, kun tyttö Karjalassa, Eikä toista tarvita, kun olen maalimassa.

6.

Allegretto. (Toisinto.)

1. Itket tää ja suret taa ja huoleks'tahtoo tulla, Muill'on koissa kultasensa, eikä olle mulla.
2. Minun kulta kaukana ja kauas taisi mennä, Eipä sinne pienet linnut iäsänsä lennä.

4.

7.

Allegretto.

(Toisinto.)

Mi_nä o_len pie_ni pii_ka, toi_sen ta_lon 1. or_ja, 2. or_ja,

Tuo_ta ai_na a_jat_te_len, 1. ku_ka mi_nun kor_jaa, 2. ku_ka mi_nun kor_jaa.

8.

Moderato.

Tuopa tyt_tö, kaunis tyt_tö kante_let_ta soit_taa, Mo_nen mie_hen mielly_tää, ja puole_hen sa voittaa.

9.

Allegretto.

Rai_ta kas_voi ran_nal_la, ja y_li muita pui_ta. Minun kul_ta kaunis on ja kauni himpi mui_ta!

10.

Allegretto.

Jos en minä o_lis sil_mi_ä_si nä_häk_kä_nä saa_nut, Niin nyt o_lis sy_ä_me_ni le_vossan sa_maa nut.

6.

11.

Allegretto.

1. 2.

Kyl _ lä _ pä mi _ nul _ la _ ki kul _ ta o _ li vaikk' ei kukaan tien _ nyt; tien _ nyt;

Nyt sen on jo, nyt sen on jo ko _ va on ni vie _ nyt, Nyt sen on jo, nyt sen on jo ko _ va onni vienyt!

12.

Allegretto. Kivennavalta.

Ei nyt e _ nää, ei nyt e _ nää ke _ sä _ mar _ jat au _ ta, Minun kul _ ta _ ni rakkaus on ruostunut kun rauta.

13.

Moderato. Lempalasta.

Jos on nätti nei_to_nen, Niin kyll' on po_tra poi_ka nen, laa, la_la lai _ laa, la_la_la_la lai_laa.

14.

Turvaton.

Tempo giusto.

On _ ne_ton olin minä ol _ _ les _ sa _ ni, On _ ne_ton tähän kylään tul _ _ les _ sa _ _ ni

ta_la_ta_la, ta_la_ta_la tai _ ta _ _ laa, ta _ la _ ta _ la ta_la_ta_la tai _ ta laa!

15.

Moderato. Teksovasta.

Näin mä li_kan il_lal__la, kaunis kas_voil_ __tan___sa, Virt_tä vei_sa _si su_lois_ta

a_holl' as_tuis san_sa. Ral_lal_la laa, ral__lal_la laa, rai_la_la_lal_la lai_laa!

16.
Hyljätyn Suru.

Moderato.

Hoi on, hoi on huolettaa, ja hulluks' tai_an tul___la; Kulta_ni on vallat_tu_na, jok'o_li en_nen mul_la.

17.

Vaivainen Poika.

Giocoso.

Voi mi nä, voi minä vai vainen poi ka! Mikä si nun, mikä sinun vaivainen poika? U ni minun, u ni minun vaivainen poika!

18.

Allegretto.

Ei lapsist' o le mi tään, ei lapsist' o le mi tään. Aika tyt tö, ai ka tyt tö nai a mun pi tää.

19.

Allegretto. Coksovasta.

Matkamies hän mi nä o len kul ke vai nen poi ka! Tuuli a il lan lai lai lai laa, Tuu li a il lan lai laa!

20.

Risoluto. Kivennavalta.

Pa_remp'on ol_la tyt_tö_nä, kuin ol_la toi_sen or ja: Tuuli_a il_lan lai_lai_lai_la, tuu li_a il_lan lai_la!

21.

Moderato. Raumalta.

O_le nu_or_ra iloissas' Tee leikkiä kunniall' I_loll' saapi sul_haistas', Meiän ta_lon pi_hall'

22.

Hyvä il_ta minun lin_lu_sein, kaunis ihana kukka; O_le mi_nun ar_ma_ha_ni; mi_nun avio sukka.

23.

Onneton Nuorukainen.

Allegretto.

Ah, voi kuinka kauhi_as_ti su_ru vai vaa mieltä_ni, Kun mun täy_tyy läh_te_ä, ja tän_ne jät_tää kul_ta ni!

24.

Lesken Laulu.

Tempo giusto. O. Kymäläinen.

Kuul_kaapa kul_ta_set su_rul_li_sen lau_lu_a, Kuin hän mur_hees_sa kyi_kut_taa: Ja
Kaikki mi_tä mail_massa lie_nee mur_hetta mi_nul_le muis_tut_taa: Ja

kuul_kaa pas kul_ta_set surul li_sen lau_lua Kuin hän mur_hees_sa kui_kut_taa.
kaik_ki mi_tä mail_mas_sa lie_nee, mur_het_ta mi_nul_le muis_tut_taa.

25.

Kreivin sylissä istunut.

Allegretto.

Mi nä sei soin kor ki al la vuo rel la, Vi he riäi ses sä lak sos sa;
He las ki vat lai van ran nal le, Kä vit maal len as tu maan;

Näin, näin mi nä lai van sei laa van, Kolme krei vi ä lai val la.
Ja se nuo rem pi krei veistä kai keis ta tu li mi nu a kih laa maan.

26.

Moderato.

Syn ki ä, kolk ko on syn ty mä maa ni, Ko van on tuo mi on an ta nunna, an ta nut.

1. 2.

27.

Kultaselle.

Allegretto.

Mi nun kul tain kau nis on, sen suu kuin auran kuk _ ka, Si ni _ set sil mät

sil _ lä on, ja kel _ ta _ nen sen tuk _ ka. E _ lä su _ re soria tyt _ tö,

vaikk'oot toi _ sen or _ _ ja! Koh _ ta ku huu kuu si vuotta, Kyllä si _ nun kor jaan.

28.

Paimen-tytön laulu.

Moderato. Juualta.

Lin_nut ne lau_laa ja kä__et ne kuk_kuu, Pai_me_net_ki soit_taa.

Pää_stä tyt__tö___pai__men pois, Jo nyt päi__vä koit__taa! koit__taa!

29.

Welisurmaaja.

Allegretto.

Mis_täs tu__let, kus_tas tu__let, Poi__ka_ni i__lo__nen? __nen?

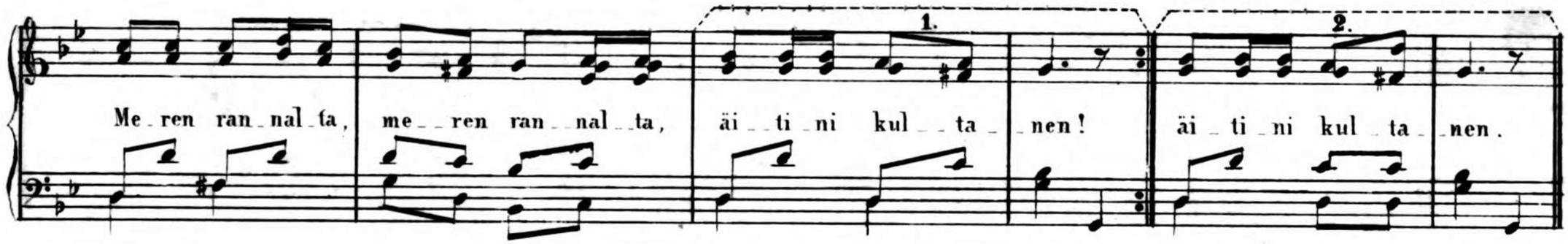
Me ren ran nal ta, me ren ran nal ta, äi ti ni kul ta nen! äi ti ni kul ta nen.
1.
2.

30.

Kultani.

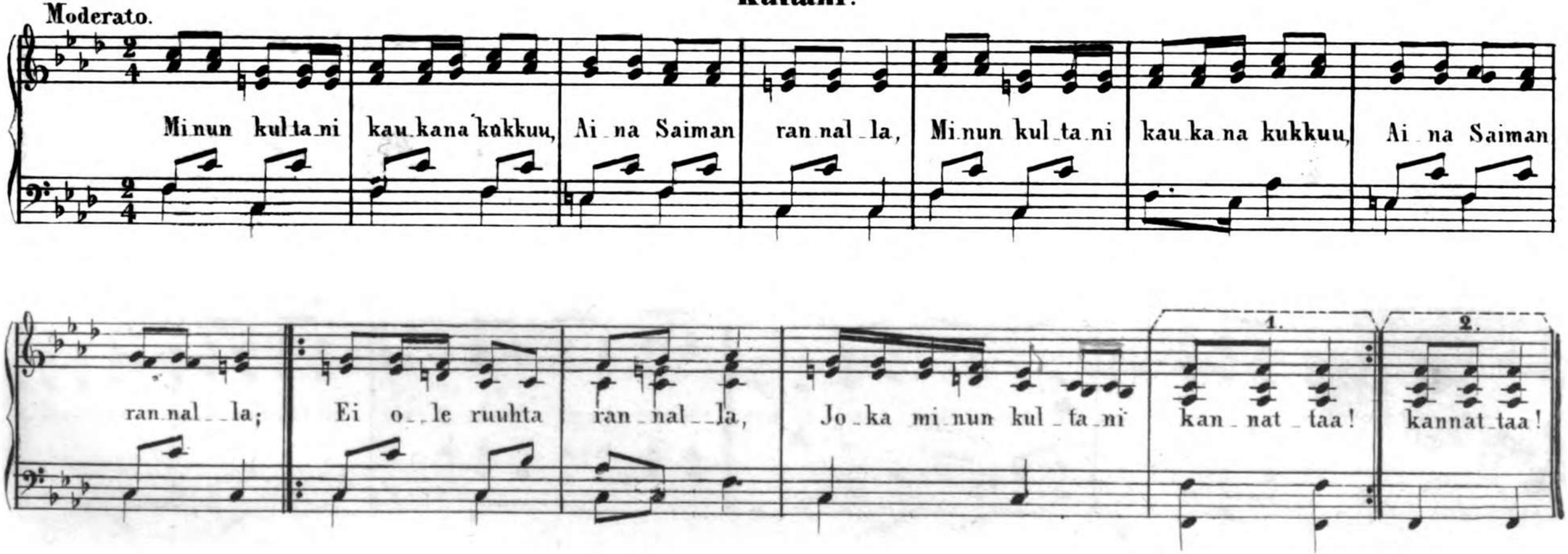
Moderato.
Minun kultani kaukana kukkuu, Ai na Saiman rannalla, Minun kultani kaukana kukkuu, Ai na Saiman
rannalla; Ei ole ruuhta rannalla, Jo ka minun kultani kannattaa! kannattaa!
1.
2.

11. RUNOJA.

1.

Tavallinen Runo-Laulanto.

Tempo giusto.

Mie_le_ni mi_nun te_ke_vi, Ai_vo_ni a_jat_te_le_vi,

Läh_te_ä_ni laula_ma_han, Saaha_ni sa_ne_le ma.han, Su_ku_virttä suol_ta_ma.han, Laji_virttä laula_ma.han.

Sa_nat suussa_ni su.la_vat, Pu_he_et pu_toe_le_vat, Kielel_le_ni kerki_ä_vät, Hampahil_le_ni ha.joovat.

(Kalevalan alku.)

2.

Toisinto Pohjanmaalta.

Sor_sa soit_ti kan_te_let_ta, Ve_si_lin_tu vem_pe_let_tä.

3.

Toisinto Savosta.

Mie_le_ni mi_nun te_ke_vi, Ai_vo_ni a_jat_te_le_vi.

j. n. e.

4.

Paanajärveltä.

Ko_ti kor_ki_a_nä_ky_vi, Ait_ta kau_nis kal_jot_ta_vi.

Jos_sa veikko_ni vi_ru_vat, Sis_ko_ni si_rot_te_le_vat.

1. 2.

5.
(Tuuvittaissa.)

Uudelta Kirkolta.

Mi nä tuu vin tut tu a ni,
Kas vat te len kau nois ta ni,
Lie kut te len lin tu a ni,
I ha nais ta ni i me tän.

6.

Mi kä lie mi nus ta näh ty,
Kun ei suos tu suu ret sul hot,
Ku ka kum ma nen kat sot tu,
Sul hof suu ret ja so ri af.

7.

Wiron tavalla.

Mie le ni mi nun te ke vi,
Ai vo ni a jat te le vi.

8.

Suistamosta.

Allegretto.

Pah' on or_ja_ _ _ na e_le_ä, Käyä toi_sen käs_ky_läis_sä; Käyä_toi_sen käs_ky_läissä,
Teen mä työ_tä työn a_jal_la, Wään_nän harti_ on vä_el_lä. Wään_nän harti_ on vä_el_lä.

9.

Toksovasta.

Allegretto.

O_lin mä poi_ka pikka_rainen, ko_li_na. O_ _lin mä poika pikka_rainen, ko_li_na.
Kol_men_kym_me_ nen ke_soinen, ko_li_na. Kol_ _ _men_kymmenen ke_soinen, ko_li_na.

10.

Suojärveltä.

Allegretto.

Mi_kä se tuo_al_la nä_ky vi? Oi, oi, oi, Ta_lo se tuo_al_la nä_ky vi, oi oi, oi.

11.

Kivennavalta.

Hy vä tyt tö nen e lä mä,
Vii li ol la vil la pää nä
Kau nis kä yä kar va pää nä,
Vii li vil la har ti a na. j.n.e.

12.

Toksovasta.

Allegro vivace.

Näin on häitä häilähtihin, näin on häitä häilähtihin, Pi to loita pillattihin, pi to loita pillattihin.

13.

Me ne myö ten, myö ty nei to!

14.

Sukkulasta

Allegro.

La, la, la, la, laa, laa, Läkkääm' mustat muille mailles, La, la, la, la, laa, laa, Tuhmat toisille vesille.

15.

Mitä vuoria voivotteleet?

16.

Töksövasta

Allegretto.

Tansikaamme meetasaset, Notkukaamme nuoruukaiset!
Oven suussa, orrenalla, Perän puolla' penkin alla.

22.

17.
Ritvalan - Helka.

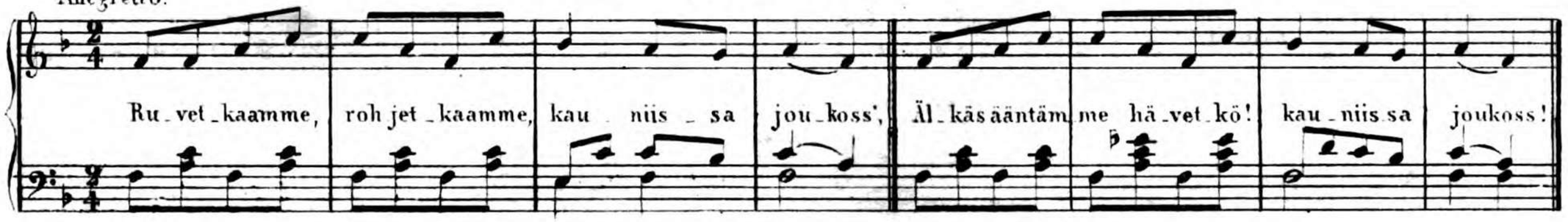

Ruvetkaamme, rohjetkaamme,
Kauniissa joukoss',
Älkäs ääntämme hävetkö!
Kauniissa joukoss',
Vaikk' on lapset laulamassa,
Kauniissa joukoss'.

Pikkuiset pirisemässä,
Kauniissa joukoss',
Heikot virret heittiöillä
Kauniissa joukoss! j. n. e.

(Ritvalan Helan alku-sanat.)

18. (a.

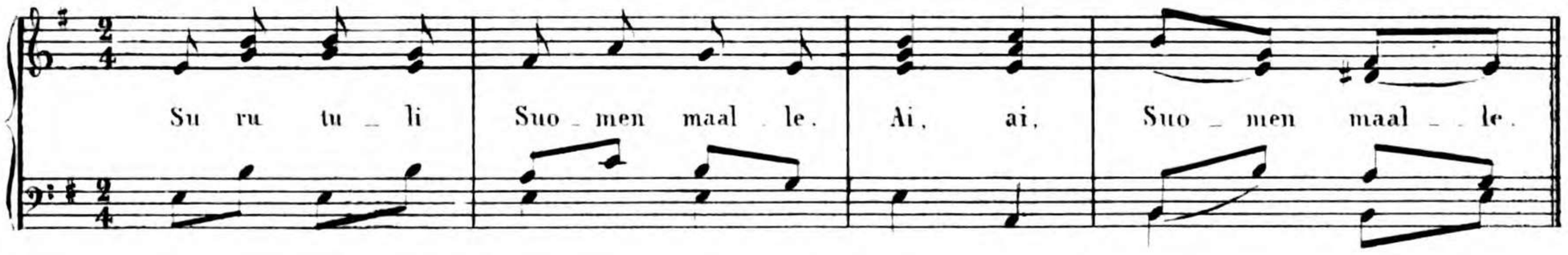

18. (b.

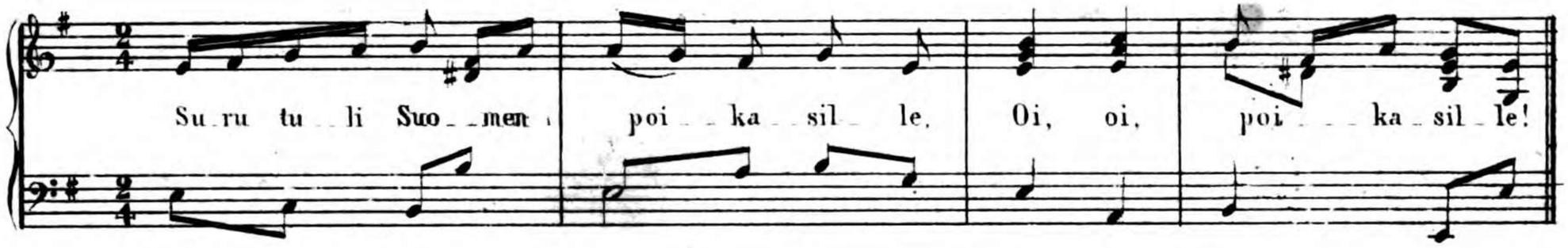

19.

Sakkulasta.

Allegretto.

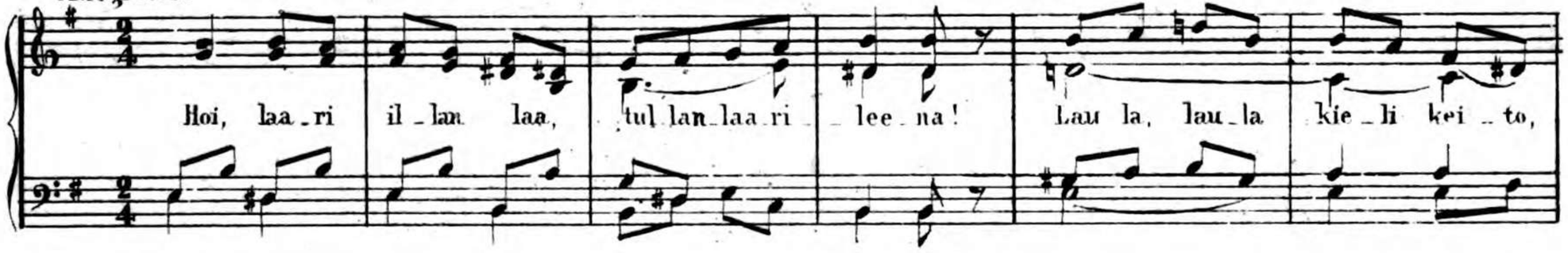

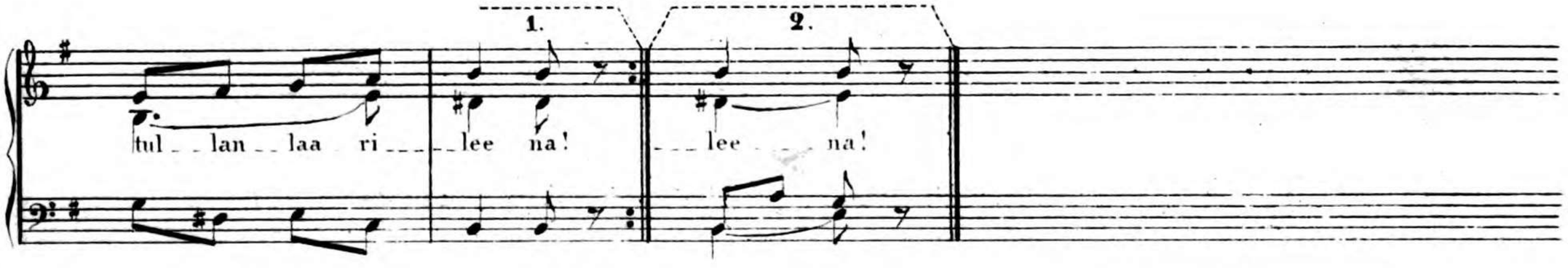

24.

20.

Savituipalesta.

Moderato.

Kun mun kul ta ni tu li si ja tu li si,
Ar ma ha ni as te lei si, as te leisi.

Tun ti sin mä tuon tu los ta, ja tu los ta
Ar vo ai sin as tun nas ta, as tun nas ta.

111139054

I. Lauluien sanat.

3. Rannalla itkiä.

Läksin minä kesäyönä käymään
Siihen laksoon, kussa kuuntelin päivää,
Kussa lintuset laulaa,
Metsäkanatki ne pauhaa,
Ja mun syämeni etsi lepoa ja rauhaa.

Katsoin minä alas vetten puoleen,
Nä'in rannalla tytön kauniin ja nuoren,
Joka istui ja itki,
Katsoi aaltoja pitkin,
Ja hän oli surullinen joka hetki.

»Mitä itket sä raukka rannalla yksin? —
Ja sun silmistäsi veet vierivät nytkin.
Mikä tuska ja vaiva
Sinun syäntäsi kaivaa,
Ei anna syän-yölläkään hoivaa?»

Hän vastasi: »sepä suru mua vaivaa,
Kun ei koskaan tule takasin se laiva,
Jossa kultani kulki
Poikki aaltojen julki;
Minun jätti ja surun syämehen sulki.

Jo nyt outellut olen viikkoa kaksi
Juuri tyhjään, näy ei tulevaksi;
Mikä mahtanee olla!
Jopa taisiki kuolla,
Vain on vankina meren toisella puolla.»

Ja hän katseli vähän aikaa vielä,
Näki aalloilla pilven punertavan siellä; —
Pilvi ei ollut vainkaan,
Tunsi kultansa laivan —
Ylistetty nyt luoja maan ynnä taivaan!

---

4. Toivoton rakkaus.

Syämestäni rakastan sua elinaikani,
Jos kohta onki turha mun kaikki toivoni.

Et kyllä itse luvannut mua koskaan heittää näin;
Vaan köyhyyteni tähten mä hyljätyksi jäin.

Sä syämesi annoit ja jälle pois otit,
Toiselle rakkautesi minusta vierotit.

Se rakkauen kipinä, joka syttyi rintahan',
Ei taia ennen sammua, kun pääsen hautahan.

Kun aurinkoinen loistaa taivaalla palava,
Niin kaunis myös se rakkaus oli meissä alkava.

Nyt kyyneleni vuotaa, sen kaikki näkevät,
Ja päiväni on pitkät ja kovin ikävät.

Kuin linnut oksapuissa kauniisti laulelee,
Niin suru syäntäni kovemmin kaivelee.

Ja kukat kaikenlaiset kukoistaa keolla,
Vaan ei ne anna mulle tuskista lepoa.

Ah, kuhun otan tieni ja kusta levon saan,
Kun sinä mun nyt hyljäsit ja heitit kuolemaan!

Moni se kyllä luuli mun suotta itkevän,
Ja käski kaiken huolen mun poies heittämän;

Vaan kuinka ystäväni mä taian unhottaa?
Ei koko maalimassa ole toista semmoista.

Nyt la'annen laulamasta, virteni lopetan;
Sinulle hyvin kaikki käteesi toivotan!

---

5. Karjalan neito.

Minä olen Suomen neito, Suomen koria kukka,
Moni poika minua jo houkutteli hukkaan.

Ruusu ei oo kauniimpi, kun tyttö Karjalassa,
Eikä toista tarvita, kun olen maalimassa.

Minä tyttö, kaunis tyttö, kun mun pojat näkee,
Huoli syttyy syämehen, mieli naia tekee.

Kaunis tyttö, siivo tyttö, siivon nimen kannan,
Enpä minä joka pojan halata'kaan anna. . . .

---

6. Kultaansa sureva.

Itkettää ja surettaa ja huoleksi tahtoo tulla,
Muill' on koissa kultasensa, eikä ole mulla.

Minun kultani kaukana, ja kauas taisi mennä,
Eipä sinne pienet linnut iässänsä lennä.

Kunpa se pieni lintunenki sanoman nyt toisi,
Suru menis mielestäni, parempi mun oisi.

Lennä, lennä lintu rukka, puhu kuullakseni;—
Kävitkö sinä kullan maalla, näitkö kultaseni,

Sano kuinka kullan maalla aamu armas koitti;
Iloisnako elettihin, vaiko suru voitti.

Mitä näit sä muutaki ja näitkö vielä senki,
Jos oli kaikki tervehet ja kulta liiatenki.

Tule jo kulta tälle maalle, tule poika kulta,
Ettei tulis turhaan tämä ikä nuori multa.

7.

Minä olen pieni piika, toisen talon orja,
Tuota aina ajattelen, kuka minun korjaa.

Niinkuin vene vähänen sen kovan tuulen käessä,
Niin on piika pienonen vierahassa väessä.

Voi ett' oonki syntynyt ja voi ett olen luotu,
Äitin mai'olla ravittu ja maailmahan suotu!

Päiv' on pitkä, ikävä ja iloton on ilta,
Ouoilta ei ole apua, ei turvaa tuttavilta.

Eik' oo yhtään ystävätä, kaikk' on vihamiehii,
Miero paljon pauhuaa ja kuluttavi kielii.

Kaikki minua vihaavat ja vihaavat kun käärme,
Soisivat mun menevän ja hukkuvani järveen.

Vaan en huoli mistänä, kun olen piika vakaa,
Maalima mahtaa soimata mua eestä taikka takaa.

Enpä huoli maalimasta, huoli en paljo kestään,
Maalimassa vihataan ja vihat kauan kestää.

Enkä huoli itkeä'kään, enpä huoli vainen,
Ja jos kuinka itkisinki, se ois yhenlainen.

Itku silmät pimittää ja mure muovon muuttaa,
Nuorellenki neitoselle hiukset harmaat tuottaa.

12.

Ei nyt enää, ei nyt enää kesämarjat auta,
Minun kultani rakkaus on ruostunut kun rauta.

Kultani käypi Suomen maita poikki sekä pitkin,
Kylän naiset nauroivat ja minä raukka itkin.

Minun kultani riipottaa ja nappaa muillen suuta,
Minä raukka rakastan, enkä taia muuta.

Miksis, kultani, kylmenit, et ole niinkun ennen,
Yli selän soutelit ja tulit aina tänne.

---

14. Turvaton.

Onneton olin minä ollessani,
Onneton tähän kylään tullessani.

Maalima minua nyt paljonki vaivaa,
Ja minun eteheni kuoppaa kaivaa.

Ystäväni on myös ynsiäksi tullut,
Kun hän on maaliman juttuja kuullut.

Kuule'pas kultani, vielä sana yksi:
Kuinka tulin minä näin hyljätyksi?

Kuka sinun eksytti rakkauen tieltä?
Tule, tule kertaki luokseni vielä.

Muistatko muinen kun marjassa käytiin,
Ahosilla istuttiin, leikkiä lyötiin?

Päivä se paisti ja pienet kukat loisti;
Kukatki ne ketosilla iloamme toisti.

Ei ole ajat enää, niinkun olit ennen,
Entiset ajat ovat olleet ja menneet.

Olen ma kun kyyhkynen vierahalla maalla,
Lentävä lintunen taivahan alla.

Olen ma kun oksalla varpunen pieni,
En tiedä kuhun otan matkan ja tieni.

Nuoruus-ikä rientää ja aikani kulkee;
Jopa noista vaivoista väsymyski tullee.

Päiväni päätyy ja elämäni katkee,
Multa se mureheni peittää ja kätkee.

15.

Näin mä hikan illalla, kaunis kasvoiltansa,
Virttä veisasi suloista aholla astuissansa.

Kävin sitte toissa päänä, kävin kultani luona,
Ilo oli mennyt mielestänsä, kauneus pois puonna.

Vaan elä likka murheen ala itsiäsi anna,
Iloisella syämellä kauneuttasi kanna.

Nauru tytön kaunistaa ja nuoremmaksi muuttaa,
Sepä monen miehen mielen iloiseksi tuottaa.

Itku silmät pimittää ja pahapa tuo lieneen,
Eipä likka itkevä oo pojan nuoren mieleen.

Nuoret likat, naimattomat, kaiket kesäpäivät
Tanssin kanssa rallatellen käsityksin käykää!

---

16. Hyljätyn suru.

Hoi on, hoi on, huolettaa ja hulluksi taian tulla;
Kultani on vallattuna, jok' oli ennen mulla.

Vesi vuotaa silmistä ja suru syämen kaivaa, —
Voi nyt tätä ikävää ja tätä suurta vaivaa!

Tämä viikko on pitempi kun koko mennyt vuosi,
Eikä kestä silmätkään, kun paljo vettä vuosi.

Mitä onpi rikkautesi rakkauutta vastaan?
Maast' on kulta kotosin ja syän taivahasta.

Jos en olis silmiäsi nähä'känä sianut,
Niin nyt olisi syämeni levossansa maannut.

Nyt on syämeni surunen ja itku kyllä kestää,
Enkä löyä lepoa ma maalimasta mistään.

Eikä kauan kestä'känä, ennenkun ma kuolen,
Heitän tänne vaivani ja surun sekä huolen.

19.

Matkamies hän minä olen kulkevainen poika,
Tuulia illan lai lai laa, ja tuulia illan lailaa.
En mä ole tietäjä, eikä mikään noita,
Tuulia — — —
Mie se olen aika poika, ajan aina suoraan,
Tuulia — — —
Juomariks' mie sanotaan ja juomari olen totta;
Tuulia — — —
Mistäs hänen joka likka juomattoman ottaa?
Tuulia — — —
En mä olis polo poika tänlaiseksi tullut,
Tuulia — — —

Kun en oisi joka likan ystävänä ollut.
Tuulia — — — —
Ei nyt auta viina-ryypyll', eikä muulla millään,
Tuulia — — — —
Ei saa likkoi likistellä, eik' voi olla sillään,
Tuulia illan lai lai laa, ja tuulia illan lailaa.

21.

Ole nuorra iloissas',
Tee leikkiä kunniall';
Iloll' saapi sulhaistas'
Meiän talon pihall'.

Nuoren ilot, paratkoon!
Pian sinulta puuttuu,
Siinä leikin loppu on
Kun piika vaimoks' muuttuu.

— — —

23. Onneton nuorukainen.

Ah, voi kuinka kauhiasti suru vaivaa mieltäni,
Kun mun täytyy lähteä ja tänne jättää kultani!

— — —

En mä sinua, kulta likka, taia koskaan unhottaa,
Enkä muien tyttöin päälle taia koskaan katsahtaa.

Ennen minä sinun kanssasi joisin vettä virrasta,
Ennenkun mutten tyttöin kanssa olutta joisin tuopista.

Nimesi mä kirjoittelen hopiahan, kultahan,
Kuvasi mä kätkielen syämeni pohjahan.

Vaikka tuhat, tuhat kertaa mielesi olen rikkonut,
Minusta sa kuitenkaan et ole poies luopunut.

Eikä ajat eikä vaivat taia meitä eroittaa,
Eikä maailman esivallat väliämme vieroittaa.

Tieän kyllä, että kaikki soisit minun sortuvan,
Saisit myöski sinun poies puolestani luopuvan;

Mutta ystävätäs elä koskaan poies unhota!
Muistaa mahat aina häntä, vaikka onpi kaukana.

Taivaan Herra meiät vielä kerta yhteen auttavi,
Vaikka moni sen nyt kyllä mahottomaksi luulevi.

Vielä vieressäsi kerran iloisena istunen,
Surut, huolet, vaivat kaikki mielestäni heittänen.

Nyt ma lannen laulamasta, — hyvästi nyt kultani!
En voi lata suremasta, vaikka päätän virteni.

Jos nyt joku tietää tahtoo, kuka virren tehnyt on,
Niin se oli nuori poika, — Nuorukainen onneton.

25. Kreivin sylissä istunut.

Minä seisoin korkialla vuorella,
Viheriäisessä laksossa,
Näin nä'in minä laivan seilaavan,
Kolme kreiviä laivalla.

Ja he laskivatten laivan rannalle,
Kävit maallen astumaan;
Ja se nuorempi kreivistä kaikista
Tuli minua kihlaamaan.

Hän otti sormuksen sormestaan,
Ja se oli kultanen:
»Katsos nyt, minun piikani ihana,
Sinä saat tämän sormuksen.»

»Ota en minä ouoilta sormusta,
Mua kielsi mun äitini.»
»Ota pois, pane sormus sä sormeesi,
Sitä ei näe äitisi.»

»Mihin panen minä nyt tämän sormuksen,
Ettei minun äitini nää!»
»Sano laksossa tuolla kun kävelin,
Tämän sormuksen löysin mä.»

»Elä opeta minua valheesen,
Sen äitini ymmärtää;
Paljo parempi on minun sanoa:
Olin nuoren kreivin sylissä.»

Ja se iltä oli lämmin, ihana,
Ja linnut ne lauloivat,
Keto allansa kaunis ja vihanta,
Kukat ke'olla kasvoivat.

Likka istui kreivinsä sylissä,
Moni muistui mielehen;
Yö joutui ja päivä oli laskenut,
Hän nukkui kreivin vierehen.

Aamulla koska likka heräsi,
Hän oli ihan yksinään;
Pois oli laiva lähtenyt rannalta,
Pois kreiviki vierestään.

»Voi, voi mua vaivaista piikaista!

Kuinka onneton nyt minä lien;
Ota pois meri, vie tämä sormuskin,
Mitä tällä mä käessäni teen.»

»Nyt näen mä sen ehkä myöhänkään,
Että muita hän rakasti,
Minun jätti surussani itkemään,
Ja viekkaasti vietteli.»

---

29. Velisurmaaja.

»Mistäs tulet, kustas tulet,
Poikani ilonen?»
»Meren rannalta, meren rannalta,
Äitini kultanen.»

»Mitä sieltä tekemästä,
Poikani ilonen?»
»Hevostani juottamasta,
Äitini kultanen.»

»Mist' on selkäsi saveen tullut,
Poikani ilonen?»
»Hevonen huiskasi hännällänsä,
Äitini kultanen.»

»Mist' on jalkasi vereen tullut,
Poikani ilonen?»
»Hevonen polkasi rauallansa,
Äitini kultanen.»

»Mist' on miekkasi vereen tullut,
Poikani ilonen?»
»Pistin veljeni kuoliaksi,
Äitini kultanen.»

»Mintähen sinä veljesi pistit,
Poikani polonen?»
»Mintähen naistani nauratteli,
Muorini kultanen.»

»Minne nyt sinä itse jouvut,
Poikani polonen?»
»Muille maille vierahille,
Muorini kultanen.»

»Minne heität taattosi vanhan,
Poikani polonen?»
»Mieron verkkoja paikatkohon,
Muorini kultanen.»

»Minne heität maammosi vanhan,

Poikani polonen?»
»Mieron rihmoja kehrätköhön,
Muorini kultanen.»

»Minne heität naisesi nuoren,
Poikani polonen?»
»Mieron miehiä katselkohon,
Muorini kultanen.»

»Minne heität poikasi nuoren,
Poikani polonen?»
»Mieron koulua kärsiköhön,
Muorini kultanen.»

»Minne heität tyttösi nuoren,
— Poikani polonen?»
»Mieron karjoja kaitsekohon,
Muorini kultanen.»

»Koskas sieltä kotihin käännyt,
Poikani polonen?»
»Konsa korppi valkenevi,
Muorini kultanen.»

»Koskas korppi valkenevi,
Poikani polonen?»

»Konsa hanhi mustenevi,
Muorini kultanen.»

»Koskas hanhi mustenevi,
Poikani polonen?»
»Konsa kivi veen päällä pyörii,
Muorini kultanen.»

»Koskas kivi veen päällä pyörii,
Poikani polonen?»
»Konsa höyhen pohjaan painuu,
Muorini kultanen.»

»Koskas höyhen pohjaan painuu,
Poikani polonen?»
»Konsa päiviä syänyöllä paistaa,
Muorini kultanen.»

»Koskas päivä syänyöllä paistaa,
Poikani polonen?»
»Konsa kuuhut kuumasti polttaa,
Muorini kultanen.»

»Koskas kuuhut kuumasti polttaa,
Poikani polonen?»

»Konsa tähet taivaalla tanssii,
Muorini kultanen.»

»Koskas tähet taivaalla tanssii,
Poikani polonen?»
»Konsa kaikki tuomiolle tullaan,
Muorini kultanen.»

---

30. Kultani kukkuu.

Minun kultani kaukana kukkuu,
Aina Saiman rannalla;
Ei ole ruuhta rannalla,
Joka minun kultani kannattaa.

Ikävä on aikani, päivät on pitkät,
Surutont' en hetkeä muista'kaan;
Voi mikä lienee tullutkaan,
Kun jo ei kultani kuulu'kaan!

Toivon riemu ja autuuen aika
Suruani harvon lievittää;
Rintani on kun järven jää,
Kukapa sen viimenki lämmittää?

Kotka se lenteli taivahan alla,
Sorsa se souteli aalloilla;
Kulta on Saiman rannalla,
Lähteä ei tohi tuulelta.

Tuuli on tuima ja ankarat aallot,
Ruunet on rannalla pienoiset;
Ruuhet on rannalla pienoiset,
Kultani sormet on hienoiset.

Elä lähe, kultani, aaltojen valtaan! —
Aallot ne pian sinun pettäisi.
Sitte ei suru mua heittäisi,
Ennenkun multaki peittäisi.

II. Muutamia Runon sanoja.

5. Tuuvittaissa.

Minä tuuvin tuttuani,
Liekuttelen lintuani,
Kasvattelen kaunoistani,
Ihanaistani imetän.
En tiiä imetteliä,
En katala kasvattaja,
Mitä miksiki imetän,
Kuta kuksi kostuttelen;
Imettelenkö iloksi,
Vai imetän itkukseni,
Vaalin lasta vaivoikseni,
Tuuvittelen tuskikseni,
Huolikseni huiskuttelen,
Kaihokseni kasvattelen.

Noin ne ennen eukot laulo,
Muorit muinaiset saneli:
»Kiitä huomenna hevoista,
Partasuuna poikoasi.
Tyttölasta miehelässä,
Itseäs i'än lopulla!»
Usein utuinen äiti,
Lapsen kantaja katala,
Rinnan suuhun rientelevi,
Nännin suuhun survoavi,
Ei taia tajua panna,
Eikä miehuutta lisätä;
Mielt' ei panna puntarilla,
Kaata ei kauhalla älyä.

7.

Mikä lie minusta nähty,
Kuka kummanen katsottu,
Kun ei suostu suuret sulhot,
Sulhot suuret ja soriat!
Moni moitti muotoani,
Moni katso kasvojani,
Moni varttani valitti,
Hoki varren hoikkeutta.
On mulla mokoma muoto,
Kun on muovon moittioilla;

Onpa kasvo kaunokainen,
Kun on kasvon katsojoilla;
Viel' on varteni valittu,
Kun on varren valitsioilla.
Mure on mulle muovon tuonut,
Itku kasvon kaunistanut,
Huoli varteni valanut.
Vielä tälle varrelleni,
Kanssa näille kasvoilleni,
Sekä muille muovoilleni
Suuret sulhoset tulevat,
Miehet ankarat ajavat,
Käyvät korkiat kosiat.

Kun ei muita tulle'kana,
Ei sopine suurempia,
Ankarampia ajane,
Niin tulevi Tuonen sulhot,
Kulkevi Manan kosiat,
Jotk' ei moiti muotoani
Eikä katso kasvojani,
Ei ne varttani valitse.
Sitte tuonne saahessani
Tuonen sulhojen tuville,
Appi ei paitoa anone,
Vaattehuksia anoppi,
Kyty ei kysy kintahia,
Natolapsi nauhanpäitä.

11.

Hyvä tyttönen elämä,
Kaunis käyä karvapäänä,
Viili olla villapäänä,
Viili villahartiana;
Kyll' se huntu huolta tuopi,
Palmikko pahoa mieltä,
Liinalakki liiemmaksi!
Hyvä tyttönen elämä,
Kaunis käyä karvapäänä,
Mies ei toru milloinkana,
Eikä ukko se urise,
Poik' ei potki polvillani,
Tyttö ei tyrsky kätkyessä,
Laps' ei rääy lattialla!
Hyvä tyttönen elämä,
Kaunis käyä karvapäänä;
Kun tulee tuleva vuosi,
Kolmansi kovempi vuosi,
Käs' ei pääse kätkyestä,

Jalk' ei kätkyen jalasta;
Sormet lapsen soutimelta!

---

12. Kuokkavierasten moite-laulu Häissä.

Näin on häitä häilättihin,
Pitoloita pillattihin;
Ei niin pieniä pitoja,
Kuss' ei kuutta kuokkamiestä.
Nälkäpä mi'un on näissä häissä,
Pitoloissa pienissäki,
Nälkäpä näillä nuotehilla,
Nälkä muilla vierahilla:
Ei oo Kaasen kattilassa,
Eik' oo nuoren uu'en miehen;
Lepikolle lehmät lypsiit,
Kannoille kanat munivat.
Vast' on kerran keitettynä,
Ei sekään oo meitä vasten:
Vasten muita vierahia!
Tuotako vaivainen varajat,
Tynnyrisi tyhjenevän,
Puolikkosi puolenevan?
Vast' on syöpä, vast' on saapa,
Vast' on alkuhun tuleva! . . .

14.

Läkkäm' mustat muille maille,
Tuhmat toisille vesille,
Siellä mustat valkenemma,
Tuhmat selviksi tulemma:
Saksan vesi virvottaapi,
Saksan saipua peseepi . . .

16.

Tanssikaamme me tasaset,
Notkukaamme nuorukaiset
Tällä nuorella iällä,
Ihanalla varrellamme
Nuoren miehen mieltä myöten;
Nuoren miehen miel' tekevi,
Sulhaisen syän syttyvi
Oven suussa orren alla,
Peräpuolell' penkin alla,
Taikinapytyn takana. . . .

20.

Kun mun kultani tulisi,
Armahani asteleisi

Tuntisin ma tuon tulosta,
Arvoaisin astunnasta,
Jos ois vielä virstan päässä,
Tahikka kahen takana.
Utuna ulos menisin,
Savuna pihalle saisin,
Kipunoina kiiättäisin,
Liekkinä lehauttaisin;
Vierten vierehen menisin,
Lupostellen suun etehen.
Tok' mie kättä käppäjäisin,
Vaikk' ois käärme kämmenellä;
Tok' mie suuta suikkajaisin,
Vaikk' ois surma suun e'essä;
Tok' mie kaulahan kapuisin,
Vaikk' ois kalma kaulaluilla;
Tok' mie vierehen viruisin,
Vaikk' ois vierus verta täynnä.
Vaanp' ei ole kullallani,
Ei ole suu su'en veressä,
Käet käärmehen talissa,
Kaula kalman tarttumissa;
Suu on rasvasta sulasta,
Huulet kun hunajameestä,
Käet kultaiset, koriat,
Kaula kun kanervan varsi!

11139654

11139654

11139654

11139654

Hinta 75 kop. hopeassa.

11139654

11139654

11139054

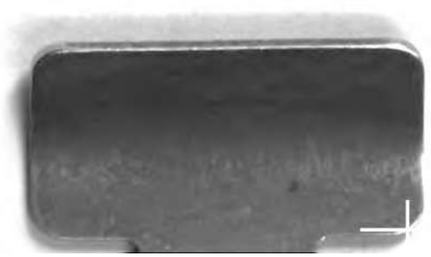
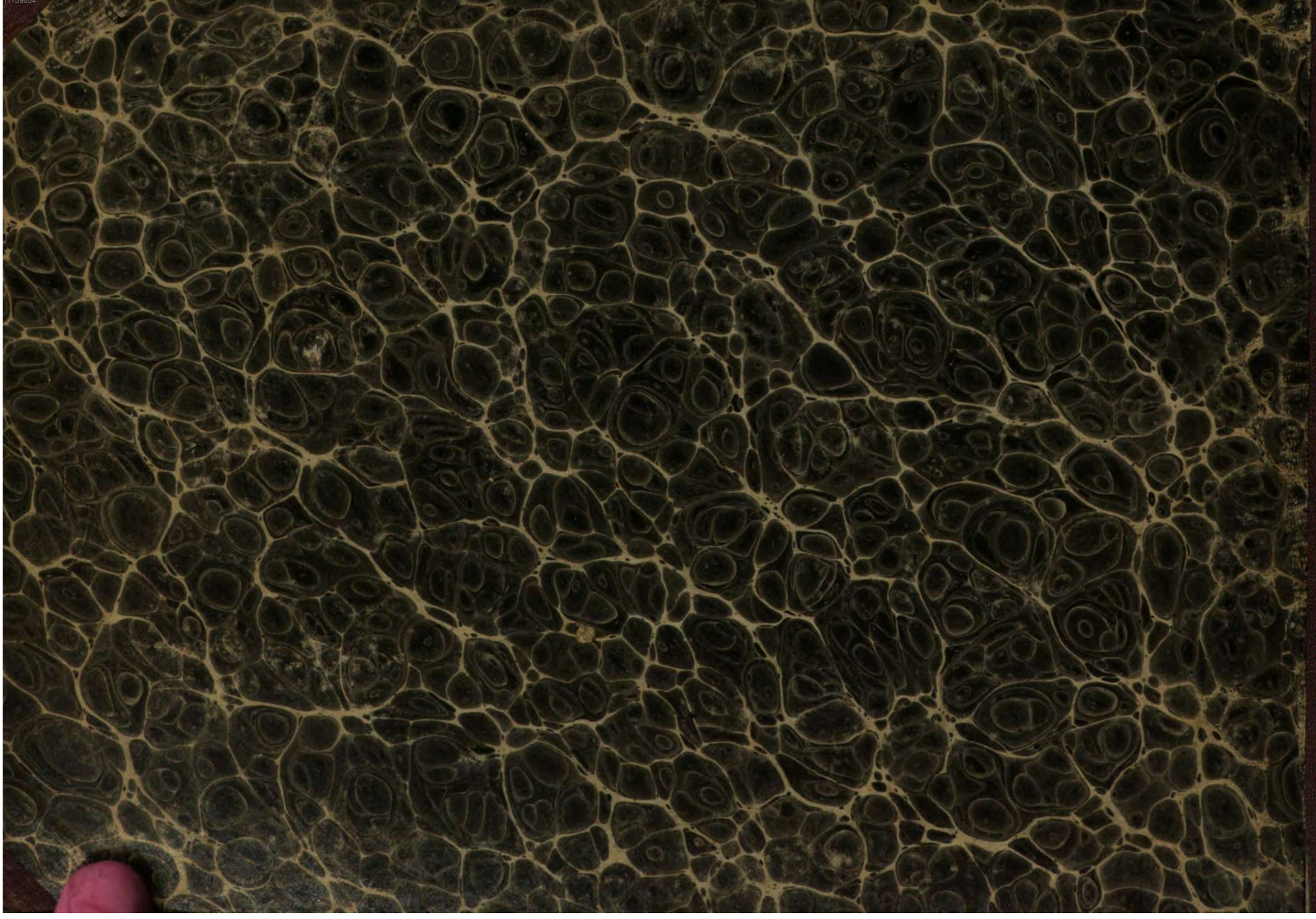
11139054